

NR 12/117 GRUDZIEŃ 2020

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

AKTUALNOŚCI

Tramwaje Śląskie - Fair Play x10

>>> str. 2

SPACERY PO REGIONIE

Poznajmy Piękny Dąb

>>> str. 6-7

WYDARZENIA

WOŚP Finał z głową!

>>> str. 9

Nowe centra przesiadkowe w Katowicach

>>> str. 4-5

Fot. Mariusz Banduch

Jedźmy razem

W ostatnim czasie do naszego słownika bezpardonowo wkradło się obco brzmiące słowo „lockdown”. W tłumaczeniu z języka angielskiego oznacza ono „pozostanie w domu”, „schronienie w miejscu”, „zabranie wyjścia” lub po prostu „zamknięcie” ze względu na szczególne ryzyko dla siebie i innych. Właśnie taki sens mają obostrzenia, które tuż przed Świątami Bożego Narodzenia i Sylwestrem wprowadzane są w całej Europie, także w naszym kraju.

Niestety, owo zamknięcie pozbawia nas możliwości wspólnego świętowania i tradycyjnych spotkań w gronie rodziny czy przyjaciół. Jeśli jednak przyjąć, że izolacja jest konieczna dla naszego zdrowia i życia, to może warto spojrzeć na tę sytuację od innej strony? Po czasie wyrzeczeń nadejdzie przecież wytchnienie i powrócimy do normalności. Optymistyczne z pewnością jest to, że już wkrótce ruszy akcja szczepień, która za kilka miesięcy powinna przynieść pozytywne skutki.

Mimo trudności związanych z pandemią, Spółka Tramwaje Śląskie konsekwentnie realizuje swoje zadania, zarówno w sferze bieżącej obsługi pasażerów, jak i w zakresie inwestycyjnym. W grudniu oddane zostały do użytku dwa nowe centra przesiadkowe w dzielnicach Katowic – Brynowie i Zawodziu, będące elementem Katowickiego Systemu Zintegrowanych Węzłów Przesiadkowych. O tych oraz innych zadaniach realizowanych przez Tramwaje Śląskie S.A. przeczytać można w grudniowym wydaniu naszego czasopisma.

W Święta znacznie łatwiej znaleźć czas na relaks i na tę okoliczność mamy propozycję. Zachęcam do przeczytania kolejnego odcinka cyklu „Spacer po regionie”, który tym razem poświęcony jest najstarszej katowickiej dzielnicy Dąb. Ponadto, jak co miesiąc, zamieszczamy fotozagadkę pt. „Tramwajem przez świat” oraz krzyżówkę. A dla najmłodszych przygotowaliśmy świąteczną kolorówkę. Zapraszamy do lektury, życzę wszystkim, aby te wyjątkowe Święta wypełnione były nadzieją i wytchnieniem, a nowy rok przyniósł spokój i optymizm.

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Tramwaje Śląskie - Fair Play x 10

Tegoroczna 23. edycja programu „Przedsiębiorstwo Fair Play”, ze względu na pandemię koronawirusa, była odmienna od dotychczasowych. Niezmiennie jednak przyznano wyróżnienia dla przedsiębiorstw stosujących zasady etyki w biznesie. Spółka Tramwaje Śląskie S.A. wyróżniona została po raz dziesiąty – tym razem Platynową Statuetką.

Mimo że wiele się zmieniło, tak w działaniu firm, jak i organizacji samego programu, jedno pozostało niezmiennie – fantastyczne firmy, które mimo trudności wzięły udział w programie i udowodniły, że trudne sytuacje potrafią wydobywać z ludzi, to co najlepsze. Udowadniają to również wyniki tegorocznej edycji – poinformowali organizatorzy programu na swojej stronie internetowej. Nie odbyła się – zaplanowana na 27 listopada – tradycyjna uroczysta gala wręczenia wyróżnień „Fair Play”, a laureatów przedstawiono za pośrednictwem Internetu. – Rzeczywistość, zarówno ta społeczna, jak i gospodarczo-biznesowa zaskoczyła, a w zasadzie codziennie zaskakiwała wszystkich, bez wyjątku. Kończąc dzień pracy nie mogliśmy mieć pewności, że kolejnego dnia zaczniemy w tym samym miejscu, w tych samych warunkach i z tymi samymi możliwościami. Niepewność, brak jednoznacznych wytycznych, brak procedur i narastające

z dnia na dzień obawy utrudniały, a czasami wręcz uniemożliwiały realizację standardowych procesów zarządczych oraz działań firm. (...) W tym roku szczególnie dziękujemy za wierność sobie i wyznawanym wartościom, a także za to, że jesteście najlepszym przykładem realizacji idei fair play w biznesie – napisał w liście do laureatów dr Mieczysław Bąk, Przewodniczący Ogólnopolskiej Komisji programu „Przedsiębiorstwo Fair Play”. Spółka Tramwaje Śląskie S.A. wyróżniona w programie została dziesiąty rok z kolei. To oznacza, iż Komisja programu przyznała Spółce Platynową Statuetkę „Przedsiębiorstwo Fair Play” 2020, będącą dowodem na najwyższe standardy etyki w biznesie stosowane przez Tramwaje Śląskie S.A.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior
Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Trzeci etap Projektu tuż, tuż

Wszystko jest już przygotowane, by w ostatnich dniach roku przedstawiciele spółki Tramwaje Śląskie S.A. i Centrum Unijnych Projektów Transportowych mogli podpisać umowę o dofinansowanie dla etapu III projektu inwestycyjnego. Na realizację czekają już 4 zadania infrastrukturalne na terenie Katowic; przygotowywane są też przetargi na zakup 4 pojazdów specjalistycznych i szlifierki torowej. Więcej o etapie III w kolejnym numerze „Silesia Tram News”.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Będzinie:

- Wzdłuż ul. Małobądzkiej na odcinku między ul. Krasińskiego, a cmentarzem trwa układanie rusztu torowego, przebudowa przejazdów drogowo-torowych i przebudowa układu zasilania. Wykonawca kontynuował prace przy budowie peronów przystanków: Słowiańska i Krasickiego.

w Bytomiu:

- Dla zadania w ul. Frycza Modrzewskiego przekazany został plac budowy i rozpoczęły się prace przy demontażu starej infrastruktury torowej.

w Chorzowie:

- Na ul. 3 Maja od ul. Katowickiej do ul. Składowej wykonawca ułożył płyty między torami i wypełnił komory z szynami masami zalewowymi. Na odcinku od strony Świętochłowic kontynuowano prace przy budowie torowiska klasycznego; Wykonawca rozebrał stary wiadukt nad dawną koleją piaskową.
- Na ul. Hajduckiej Wykonawca ułożył pierwszy tor w płytach prefabrykowanych i układa warstwy konstrukcyjne ulicy; na fragmencie wydzielonym wzdłuż ul. BoWiD Wykonawca ułożył ruszt torowiska klasycznego.
- Na ul. Powstańców Wykonawca prowadzi prace przy przebudowie kanalizacji deszczowej, usuwaniu kolizji z inną infrastrukturą podziemną oraz wykonuje fundamenty pod słupy trakcyjno-oświetleniowe.

w Dąbrowie Górniczej:

- Ogłoszone zostały przetargi na wyłonienie wykonawcy prac modernizacyjnych torowisk wzdłuż ul. Sobieskiego, Królowej Jadwigi i Piłsudskiego.

w Mysłowicach:

- W przetargu na wyłonienie wykonawcy prac w Mysłowicach wydłużono czas na składanie ofert.

w Rudzie Śląskiej:

- Wzdłuż ul. Goduli Wykonawca kontynuuje prace przy budowie nowego torowiska – na różnych fragmentach na różnym etapie; kontynuowane są prace brukarskie w rejonie mijanek oraz przystanków a także przy posadowieniu słupów trakcyjnych.

w Sosnowcu:

- Dla zadania w ul. Małachowskiego przekazany został plac budowy. Prace rozpoczną się po okresie świąteczno-noworocznym.
- Na budowie nowej linii tramwajowej w Zagórzcu trwają przygotowania do budowy przyszłego tunelu pod ul. Braci Mieroszewskich; Wykonawca uzyskał akceptację kolejnych elementów projektu wykonawczego inwestycji.

w Świętochłowicach:

- Wzdłuż ul. Chorzowskiej na części zakresu Wykonawca kontynuuje prace przy układaniu rusztu torowego oraz reguluje ułożone już torowisko. Prowadzone są prace przy wzmacnianiu podłoża na nasypie a także przy budowie fundamentów pod słupy trakcyjne.

w Zabrze:

- Trwają przygotowania do rozpoczęcia prac przy modernizacji torowiska w rejonie skrzyżowania ul. Wolności z ul. Knurowską.
- Dla zadania wzdłuż ul. Bytomskiej Wykonawca oddał do ruchu układ torowy na pętli Biskupice; przy modernizacji wiaduktu nad linią kolejową realizowane są prace niezbędne do betonowania płyty głównej i płyt przejściowych.

Chorzów ul. 3 Maja

Świętochłowice, ul. Chorzowska

Będzin, ul. Małobądzka

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

Dwa nowe katowickie centra przesiadkowe już działają

Centrum Przesiadkowe w Katowicach Zawodziu

Fot. Tramwaje Śląskie S.A.

W dwóch katowickich dzielnicach – Zawodziu i Brynowie – na początku grudnia oddane zostały do użytku centra przesiadkowe. Oba powstały w miejscu dawnych pętli tramwajowych, oba były wspólnymi inwestycjami miasta Katowice i spółki Tramwaje Śląskie S.A.

W poniedziałek 7 grudnia 2020 r. w Zawodziu, a dzień później w Brynowie oficjalnie oddano do użytku centra przesiadkowe, będące elementami Katowickiego Systemu Zintegrowanych Węzłów Przesiadkowych. Prace budowlane trwały od 2018 roku, a w trakcie realizacji, w obu przypadkach Wykonawcy napotkali na szereg utrudnień, które spowodowały późniejsze niż pierwotnie planowano zakończenie robót i większe ich koszty – odpowiednio ok. 95,2 mln zł CP Zawodzie i ok. 89,4 mln zł CP Brynów. Co ważne, obie inwestycje realizowane były przy dofinansowaniu środkami unijnymi, obie we współpracy miasta Katowice i spółki Tramwaje Śląskie S.A. – W naszym zakresie znalazły się przede układy torowe i sieciowe w obu centrach przesiadkowych, a wartość tych zadań wyniosła ok. 11,3 mln zł dla Zawodzia i blisko 9,5 mln zł dla Brynowa – wylicza Bolesław Knapik, prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Tyle o kosztach, teraz pora na przedstawienie obu inwestycji.

Podstawowym celem budowy obu węzłów było zatrzymanie potoku samochodów wjeżdżających do centrum Katowic od wschodu (Zawodzie) i południa (Brynów) oraz integracja komunikacji autobusowej i tramwajowej. Dla pasażerów komunikacji miejskiej ważne jest, że autobusy zatrzymują się na nowych przystankach i z nich na zasadzie „drzwi w drzwi” można przesiąść się na tramwaj – lub odwrotnie. Nie bez przyczyny węzły w Katowicach zlokalizowane zostały w rejonach pętli tramwajowych, gdyż

zarówno układy torowe pętli, jak i linie tramwajowe łączące pętle z obszarem centralnym Katowic zostały gruntownie zmodernizowane i przebudowane, umożliwiając sprawne prowadzenie ruchu tramwajów w sposób niezależny od warunków ruchu samochodowego. Zakłada się, że powiązanie wysokiej jakości infrastruktury węzłów i taboru tramwajowego, szybki przejazd tramwajem, wysoka częstotliwość kursowania tramwajów oraz brak opłat za po-

stój na parkingach, stanowić będą realną alternatywę dla dojazdu samochodem do centrum Katowic, zarówno pod względem czasu podróży i łatwości zaparkowania samochodu, a także kosztów podróży. – W te założenia wpisujemy się poprzez przeprowadzoną w poprzednich latach szeroką modernizację infrastruktury torowo-sieciowej na terenie Katowic oraz zakup nowych niskopodłogowych tramwajów. Kontynuujemy podążanie tą ścieżką rozwoju także

Źródło: www.metropoliagzm.pl

Fot. Marcin Śliwa

Centrum Przesiadkowe w Katowicach Brynowie

Fot. Tramwaje Śląskie S.A.

Centrum Przesiadkowe w Katowicach Zawodziu

obecnie i w najbliższej przyszłości, kupując kolejne nowoczesne tramwaje i przygotowując do modernizacji ostatnie niezmodyfikowane jeszcze odcinki torowisk – zauważył prezes Bolesław Knapik.

Na terenie centrum przesiadkowego w Zawodziu znajduje się parking dla 405 samochodów, których kierowcy, po zaparkowaniu, będą mo-

gli kontynuować podróż do centrum tramwajem. W skład inwestycji w Brynowie wchodzi trzykondygnacyjny parking o pojemności 492 miejsc wraz z systemem informacji o zajętości parkingu, a także parking naziemny o pojemności 50 miejsc postojowych dla funkcji Park & Ride. Parkingi przy centrach przesiadkowych funkcjonują w godzinach od 4:00 do 24:00, co

jest powiązane z kursami komunikacji publicznej. – Aby zachęcić do korzystania z transportu publicznego musimy stwarzać komfortowe warunki. Takie dają nam właśnie centra przesiadkowe, które umożliwiają transport łączony, najczęściej dojazd samochodem na parking i dojazd do centrum miasta komunikacją miejską. Chcemy już dziś zachęcać kierowców do testowania centrów przesiadkowych. Na czas pandemii można parkować na ich terenie bez konieczności posiadania biletów. Gdy obostrzenia zostaną zniesione, parkowanie pozostanie bezpłatne na podstawie dowolnego biletu zakodowanego na karcie ŚKUP – zapowiedział Marcin Krupa, prezydent Katowic. Podczas pandemii, w okresie testowym, kierowcy wjeżdżający na parking centrum przesiadkowego nie muszą nic robić. Szlaban podnosi się automatycznie przy wjeździe i wyjeździe.

Na terenie centrów przesiadkowych znajdują się także zadane parkingi dla rowerów, a wiosną pojawią się tam stacje rowerów miejskich. W obu przypadkach pasażerowie mają do dyspozycji budynki dworcowe z zapleczem sanitarnym a perony przykrywa olbrzymie dachy, pozwalające na przemieszczanie się między peronami „suchą stopą”. Na miejscu są także miejsca postojowe dla autobusów, a kierowcy i motorniczowie otrzymali nowoczesne zaplecze socjalne. – Centra przesiadkowe sprawdzili się w innych europejskich miastach. Ich powstanie jest ważne z punktu widzenia budowy systemu zrównoważonej mobilności miejskiej, a jest to jedno z największych wyzwań przed którym stoi cała nasza Metropolia. Celem jest to, by odkorkować ulice naszych miast z ruchu kołowego, a to przyczyni się również do poprawy jakości powietrza. Miasto Katowice jest pierwszym miastem GZM, gdzie powstaje cała sieć centrów przesiadkowych. Wiemy już, że kolejne tego typu inwestycje będą realizowane również w Gliwicach i Zabrzu – powiedział Kazimierz Karolczak, przewodniczący Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Otwarcie centrów przesiadkowych w Zawodziu i Brynowie spowodowało także korekty rozkładów jazdy tramwajów i autobusów. Rozkłady mogą się jeszcze zmieniać, a szczegółowe informacje w tym względzie na bieżąco publikuje na swojej stronie internetowej Zarząd Transportu Metropolitalnego.

red / w oparciu o www.katowice.eu

Fot. Marcin Śliwa

Centrum Przesiadkowe w Katowicach Brynowie

Centrum Przesiadkowe Brynów Schemat węzła przesiadkowego

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.

Poznajmy Piękny Dąb

Aby dotrzeć do najstarszej dzielnicy Katowic, wystarczy wsiąść do tramwaju linii nr 6, 11 lub 19. W Dębie powita nas widok typowy dla nowoczesnej metropolii – centrum handlowe i biurowce – jednak nie dajmy zwieść się pozorom. Wybierzmy się na spokojny spacer i odkryjmy prawdziwe piękno tego miejsca.

Po raz pierwszy wieś „Krasny Dąb” (Crasnidamb – Piękny Dąb), później Dąb, wzmiankowana była w dokumencie księcia bytomskiego Kazimierza II z 19 marca 1299 roku. Książę przyznał dochody z dwóch wsi - Chorzów i Dąb - na potrzeby prowadzonego przez bożogrobców szpitala Świętego Ducha na przedmieściach Bytomia. Przez kolejne wieki Dąb był wsią w dobrach klasztoru miechowskiego, zarządzaną przez proboszczów chorzowskiej parafii św. Marii Magdaleny. Tak było aż do kasaty zakonu bożogrobców i przejęcia jego majątku przez władze pruskie w 1810 roku. W 1875 roku Dąb stał się samodzielną gminą, a w jego granicach znalazły się również dwie

osady założone przez proboszcza chorzowskiego ks. Józefa Bedera, noszące od jego imienia i nazwiska nazwy – Józefowiec i Bederowiec. Znaczący rozwój wsi nastąpił wraz z pojawieniem się węgla kamiennego, który w 1780 roku odkrył proboszcz chorzowski ks. Ludwik Bojarski. Już w 1787 roku klasztor otrzymał pierwsze nadania górnicze dla kopalni „Fürstin Hedwig” (Księżniczka Jadwiga), a w 1805 roku dla nowych pól wydobywczych „Neue Hedwig” (Nowa Jadwiga). W 1823 roku, z inicjatywy inż. Johna Baildona, na granicy Dębu i Załęża, uruchomiona została pudlingarnia, przekształcona z czasem w dużą hutę żelaza, nazwana później imieniem założyciela.

Wraz ze wzrostem zapotrzebowania na węgiel wykorzystywany w hutach, z inicjatywy Baildona, w 1838 roku na terenie dawnego dominium klasztorowego, powstała nowa kopalnia „Waterloo”. Natomiast w 1907 roku oddano do użytku kopalnię „Eminencja”, którą w 1953 roku przemianowano na kopalnię „Gottwald” (nazwa od Klementa Gottwalda, czechosłowackiego komunistycznego premiera i prezydenta). Po połączeniu jej w 1990 roku z sąsiednim zakładem wydobywczym w Załężu, kopalni nadano nazwę „Kleofas”. I to właśnie od pozostałości dawnych tradycji górniczych zachowanych do dziś przy ul. Chorzowskiej rozpoczniemy nasz historyczny spacer po Dębie. Wsiadając przy centrum handlowym „Silesia City Center” na naszą uwagę zasługują zabytkowe zabudowania pokopalniane, z dominującym nad otoczeniem szybem wyciągowym „Jerzy”, dawnej kopalni „Eminencja”. W dawnej ceglanej maszynowni szybu, w grudniu 2005 roku poświęcona została kaplica pw. św. Barbary. W nowoczesnie zaaranżowanym wnętrzu znajduje się drewniany ołtarz z obrazem św. Barbary, a w małej kruchcie - figura z węgla, przedstawiająca patronkę kaplicy. Natomiast w dawnej kotłowni maszyny wyciągowej, później zaadaptowanej na basen kąpielowy, znajdują się obecnie m.in. dyrekcja SCC, restauracja i galeria sztuki. Po drugiej stronie ulicy Chorzowskiej znajdowały się niegdyś zabudowania huty „Baildon”, którą postawiono w stan likwidacji w 2001 roku. Obecnie teren po hucie przechodzi kompleksową metamorfozę, zmieniając się w centrum usługowo-handlowe. Warto wspomnieć, że na rozwój osady miały również wpływ i inne działające na jej terenie zakłady: huta cynku „Frieden” (Pokój) i „Agnes” (Agnieszka), a także kopalnia „Arthur”.

Mural przedstawiający Henryka Kalembę – powstańca śląskiego, mieszkańca Dębu

Pokopalniane budynki przy SCC

Zabudowa ulicy Dębowej

Przystanek tramwajowy przy centrum handlowym

W dalszą wędrówkę po dzielnicy ruszamy ulicą Chorzowską w kierunku ulicy Dębowej, aby podziemnym przejściem dojść do neogotyckiego kościoła pw. św. Jana i św. Pawła Męczenników. Budowę świątyni, zaprojektowanej przez Ludwiga Schneidera z Gliwic, rozpoczęto w 1897 roku, a ukończono w 1902 roku. Kościół został założony na planie krzyża łacińskiego, składa się z jednej nawy, transeptu oraz półkolistej absydy z prezbiterium, w którym umieszczono przestrzenny ołtarz główny. Pierwotnie w ołtarzu znajdował się obraz patronów kościoła autorstwa Antona Besty, który w latach 20. ubiegłego wieku zmieniony został na obecny. Po bokach obrazu stoją figury św. Floriana i św. Barbary. W kościele znajdują się też dwa ołtarze boczne: Świętej Rodziny i Matki Bożej, a także m.in. zabytkowa ambona, chrzcielnica i organy wykonane w firmie Carla Berschdorfa z Nysy w początkach XX wieku. W tympanonie nad wejściem głównym umieszczono mozaikę z wizerunkiem Chrystusa Wszechmogącego, a powyżej mozaikowe przedstawienie patronów kościoła. Przed kościołem zachowała się zabytkowa grupa ukrzyżowania. Natomiast za świątynią, na ścianie absydy prezbiterium, podziwiać można płaskorzeźbę z przedstawieniem Modlitwy Pana Jezusa w Ogrójcu.

Po wyjściu z kościoła warto udać się na ulicę Bracką, gdzie usytuowany jest parafialny cmentarz z 1894 roku, z dwiema ceglanyimi bramami wejściowymi oraz zabytkową neogo-

tycką kaplicą cmentarną. Na cmentarzu uwagę przyciąga m.in. zabytkowa tablica pamiątkowa, poświęcona 105 górnikom, którzy zginęli w pożarze kopalni „Kleofas” w 1896 roku.

Kolejnym punktem naszego spaceru może być ulica Złota, gdzie znajduje się kilka interesujących kamienic czynszowych z przełomu XIX i XX wieku oraz współczesna zabudowa mieszkaniowa. Blisko stąd do lunaparku „Legendia Śląskie Wesołe Miasteczko” oraz do ulicy Bukowej, gdzie znajduje się stadion GKS Katowice. Wreszcie dochodzimy do skrzyżowania z ulicą Agnieszki, Dębową i Krzyżową. Trzon dzielnicy stanowi ulica Dębowa, która jest dawną tzw. wiejską ulicówką, przy której skupiona jest zróżnicowana architektonicznie zabudowa mieszkalna. Powstawała ona systematycznie, zwłaszcza po dużym pożarze w 1884 roku – odtąd drewniana zabudowa zastępowana była murowaną. Do dzisiaj zachowały się tutaj ceglane familoki, a także modernistyczne układy mieszkaniowe.

Ulica Krzyżowa wzięła swą nazwę od przydrożnego krzyża, pochodzącego z 1922 roku. Po drugiej stronie krzyża, na narożu ulic Agnieszki i Bukowej, stoi zabytkowy budynek szkolny z 1892 roku (druga szkoła, pochodząca z 1856 roku, a przebudowana w latach 1929-1933, stoi przy ulicy Sportowej). Na ulicy Agnieszki warto zatrzymać się przy zabytkowej zabudowie dawnej kolonii Agnieszka, wzniesionej dla pracowników huty cynku „Agnes”. Natomiast

spacerując ulicą Dębową, zwróćmy uwagę na zabytkową zabudowę przy narożu z ulicą Stuzdienną (kamienice pochodzą z drugiej połowy XIX wieku i początków XX wieku), a także na neogotycką kapliczkę z 1893 roku na rogu ulicy Źródlanej. Nieco dalej znajduje się budynek poczty - przykład modernistycznej zabudowy, tak charakterystycznej dla Katowic.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

Zabytkowa Kapliczka na rogu ul. Źródlanej i Dębowej

Grupa Ukrzyżowania przed kościołem pw. św. Jana i św. Pawła Męczenników

Mozaika patronów kościoła pw. św. Jana i św. Pawła Męczenników

Cmentarz parafialny przy ul. Brackiej

Nasza mobilność w Metropolii

Zdjęcia: Marcin Bulanda

Na początku przyszłego roku Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia przedstawi podsumowanie dotychczasowych prac nad „Planem zrównoważonej mobilności miejskiej”. Dokument ten powstaje przy wsparciu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej. Będzie odpowiedzią na to, co zrobić, aby mieszkańcy mogli szybko, wygodnie i bezpiecznie podróżować po Metropolii.

Średnio co trzeci zatrudniony mieszkaniec Metropolii każdego dnia wyjeżdża do pracy poza teren swojego miasta i gminy. W ciągu roku pasażerowie Zarządu Transportu Metropolitalnego dokonują ponad 250 mln przejazdów, pokonując tramwajami, autobusami i trolejbusami ponad 100 mln kilometrów. - To pokazuje skalę i liczbę codziennych podróży, które każdego dnia odbywają się na drogach GZM. Ale wiemy też, że wystarczy jedna, czasem nawet drobna kolizja w centrum konurbacji, żeby Metropolia stanęła w gigantycznym korku. W centrach miast nie sposób pomieścić już wszystkich samochodów – zauważa Kazimierz Karolczak, przewodniczący zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Aby na zagadnienia transportowe spojrzeć całościowo, Metropolia pracuje nad „Planem zrównoważonej mobilności miejskiej”. Pierwsze, wstępne badania w tym zakresie zostały przeprowadzone w połowie września 2020 roku podczas Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. Przedstawiciele GZM spotkali się z mieszkańcami siedmiu miast w punktach informacyjnych i rozmawiali o ich przyzwyczajeniach związanych z mobilnością. Wśród ciekawszych spostrzeżeń

jest m.in. to, że kobiety częściej i chętniej korzystają z komunikacji miejskiej, a także są lepiej zorientowane w jej funkcjonowaniu. Kolejnym z elementów, zbliżających do budowy systemu zrównoważonej mobilności miejskiej, jest opublikowany właśnie „Plan Transportowy”. To ogólny dokument, który wyznacza najważniejsze kierunki i cele związane z rozwojem komunikacji miejskiej na danym obszarze. Jego opracowanie jest niezwykle potrzebne podczas ubiegania się o dofinansowanie nowych projektów i inwestycji m.in. z funduszy unijnych. Zgodnie z ustawowymi wymogami, dokument został oddany pod konsultacje społeczne, które zakończyły się 11 grudnia. Dokument dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Metropolii (www.bip.metropoliagzm.pl). Konsultacje społeczne dotyczące „Planu Transportowego” nie kończą rozmów z mieszkańcami w bardziej szczegółowych kwestiach, związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej i szeroko pojętej mobilności. Dyskutowane będą m.in. zagadnienia związane z optymalizacją siatki połączeń, w tym również dalszy rozwój linii metropolitalnych. Linie metropolitalne to nowe, przyspieszone

połączenia autobusowe, których zadaniem będzie usprawnienie przemieszczania się po GZM do czasu budowy Kolei Metropolitalnej. Transport szynowy ma stać się kręgosłupem całego transportu publicznego w GZM, zaś komunikacja tramwajowa, autobusowa i trolejbusowa – jego uzupełnieniem.

Trasy metrolinii zostały już uzgodnione z miastami i gminami Metropolii, dopracowywane są jeszcze szczegóły. - Wraz z uruchomieniem metrolinii będziemy chcieli zaprosić mieszkańców do wspólnego oceniania jak funkcjonują, czy spełniają ich oczekiwania i gdzie ewentualnie wymagają modyfikacji, aby ich trasy i rozkład jazdy zachęcały jak najwięcej osób do skorzystania z nich – mówi Marcin Domański, kierownik projektu „Mobilna Metropolia”, który zajmuje się zagadnieniami związanymi z rozwojem zrównoważonej mobilności miejskiej.

Pozostałymi obszarami, które będą rozwijane we współpracy z mieszkańcami GZM, są m.in. przejrzystość i czytelność informacji pasażerskiej, zakres standardowego wyposażenia pojazdów oraz kwestie związane z infrastrukturą przystankową.

Źródło: www.metropoliagzm.pl

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy

Finał z głową!

Od Bestwiny po Żory, w województwie śląskim działać będą 123 sztaby 29. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W Polsce i na świecie zarejestrowano ich tym razem 1250. W charytatywną kwestę włączy się 120 tysięcy wolontariuszy wyposażonych w „orkiestrowe” skarbonki, identyfikatory i charakterystyczne naklejki - serduszka.

www.wośp.org.pl

Wolontariusze będą dysponować koniecznymi środkami ochrony osobistej w postaci maseczek oraz płynów dezynfekcyjnych.

- W czasach, gdy koronawirus zdeorganizował nasze codzienne życie i często wystawił nas na najwyższą próbę, potrzebujemy powrotu do tych wszystkich kolorów, które zawsze niesie za sobą Orkiestra - kolorów miłości, radości i optymizmu. Potrzebujemy całej naszej filozofii, która zawsze i w każdej sytuacji szuka tych momentów, które wydobędą z nas najbardziej słoneczne pokłady siły, energii, wzajemnego bycia ze sobą, wzajemnego szacunku, tolerancji i pogody ducha. Tego nam dzisiaj potrzeba – mówi Jurek Owsiak, Prezes Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. - Dlatego, po raz kolejny prosząc o wsparcie, mówimy ludziom

w Polsce i na całym świecie - gramy z radością, gramy z głową i po raz kolejny pokażemy, że efektem takich działań jest skuteczna pomoc tym, którzy jej potrzebują. W czasie 29. Finału jeszcze bardziej, jeszcze głośniejsze i jeszcze mocniej mówimy - gramy z głową! – dodaje.

Według najnowszych informacji, w związku z obowiązywaniem na terenie całego kraju dodatkowych obostrzeń epidemicznych od 28 grudnia 2020 do 17 stycznia 2021, finał WOŚP, planowany początkowo na 10 stycznia, odbędzie się ostatecznie 31 stycznia 2021 roku. Zbiórka środków na rzecz laryngologii, otolaryngologii i diagnostyki głowy ma być prowadzona w sposób tradycyjny – do wolontariackich puszek kwestarskich. Wykorzystywane będą także kanały elektroniczne, w tym eSkarbonki, uruchamiane m.in. przez

poszczególne sztaby. Jak co roku dostępne są ponadto dedykowane WOŚP internetowe aukcje charytatywne Allegro. Piętnasta edycja biegu „Policz się z cukrzycą” realizowana będzie w formie wirtualnej.

W 2021 roku Fundacja Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy ma zamiar zebrać pieniądze na zakup takich sprzętów jak: zestawy endoskopów laryngologicznych, zestawy endoskopów sztywnych do oceny górnych dróg oddechowych, lasery diodowe, nawigacje optyczne otolaryngologiczne, koblatory do operacji migdałków, a także aparaty USG i RTG, kardiomonitor, lampy czołowe i operacyjne oraz polisomnografie do diagnostyki bezdechu sennego.

- Po 13 latach od ostatniego „Finału z głową” postanowiliśmy powrócić do systemowego wsparcia laryngologii i otolaryngologii. W 2008 roku, w czasie 16. Finału WOŚP, Fundacja zbierała środki na zakup sprzętu dla dzieci ze schorzeniami laryngologicznymi – mówi Lidia Owsiak, Dyrektor ds. Medycznych Fundacji WOŚP. - W ostatnich latach dostajemy bardzo dużo próśb o nowoczesne urządzenia, które nie tylko skutecznie diagnozują i leczą, ale też robią to w sposób komfortowy dla małego pacjenta. Dodatkowo widzimy jak bardzo w dzisiejszym świecie, w którym wszyscy zmagamy się ze smogiem, ale także pandemią koronawirusa, potrzebna jest sprawna diagnostyka i leczenie dróg oddechowych – kończy.

Krzyk

www.wośp.org.pl

Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

**widziane
zza pulpitu**

Zmiana trasy

Przełom jesieni i zimy to okres, który sporej części z nas nie nastraja optymistycznie. Kaprysy pogody w postaci mokrych niołów, mroźnych wyżów, wahań temperatury, przenikliwych wiatrów czy też „braku słońca” nie ułatwiają nam pokonywania codziennych trudności. Jednak nie o pogodzie czy też spodziewanej aurze chciałem dziś napisać, lecz o wykorzystaniu warunków atmosferycznych dla naszego wspólnego dobra.

Wspólnego dobra? Tak, tak. Już spieszę z wyjaśnieniami. Otóż łagodny przebieg tegorocznej jesieni (zima rozpoczęła się przecież dopiero 21 grudnia) pozwalał na kontynuację prac modernizacyjnych torowisk tramwajowych. Ograniczenia pogodowe mają znaczny wpływ na czas budowy torowisk czy infrastruktury drogowej. Pięknie wyglądają nowe, równe, srebrzące się szyny pozwalające na komfortową podróż tramwajem. Zanim jednak udaje się osiągnąć zamierzony cel, trzeba pogodzić zapewnienie ciągłości transportu z prowadzeniem wspomnianych prac. Znane państwu utrudnienia polegające na oczekiwaniu na „mijankę” w miejscach, gdzie przecież jeszcze „wczoraj” ruch odbywał się dwutorowo, a dziś tramwaje jadą na przemian poruszając się jednym torem. Rzeczywiście... Wydłużony czas przejazdu obniża komfort podróży, lecz pamiętajmy, że zastosowanie takiego rozwiązania często pozwala na utrzymanie niezmiennego przebiegu trasy. Niestety, nie wszystkie inwestycje można wykonać „pod ruchem”. Względem bezpieczeństwa, jak również

Sosnowiec, ul. Będzińska

Zdjęcia: Mariusz Banduch

przewidywany zakres prac wymagają w niektórych miejscach całkowitego wstrzymania ruchu (bywa, że nie tylko tramwajowego) i wykonania głębokiego wykopu, by przy współpracy z innymi firmami przebudować instalacje podziemne. Wówczas nie pozostaje nic innego, jak uruchomienie w rejonie remontowanego szlaku autobusowej komunikacji zastępczej.

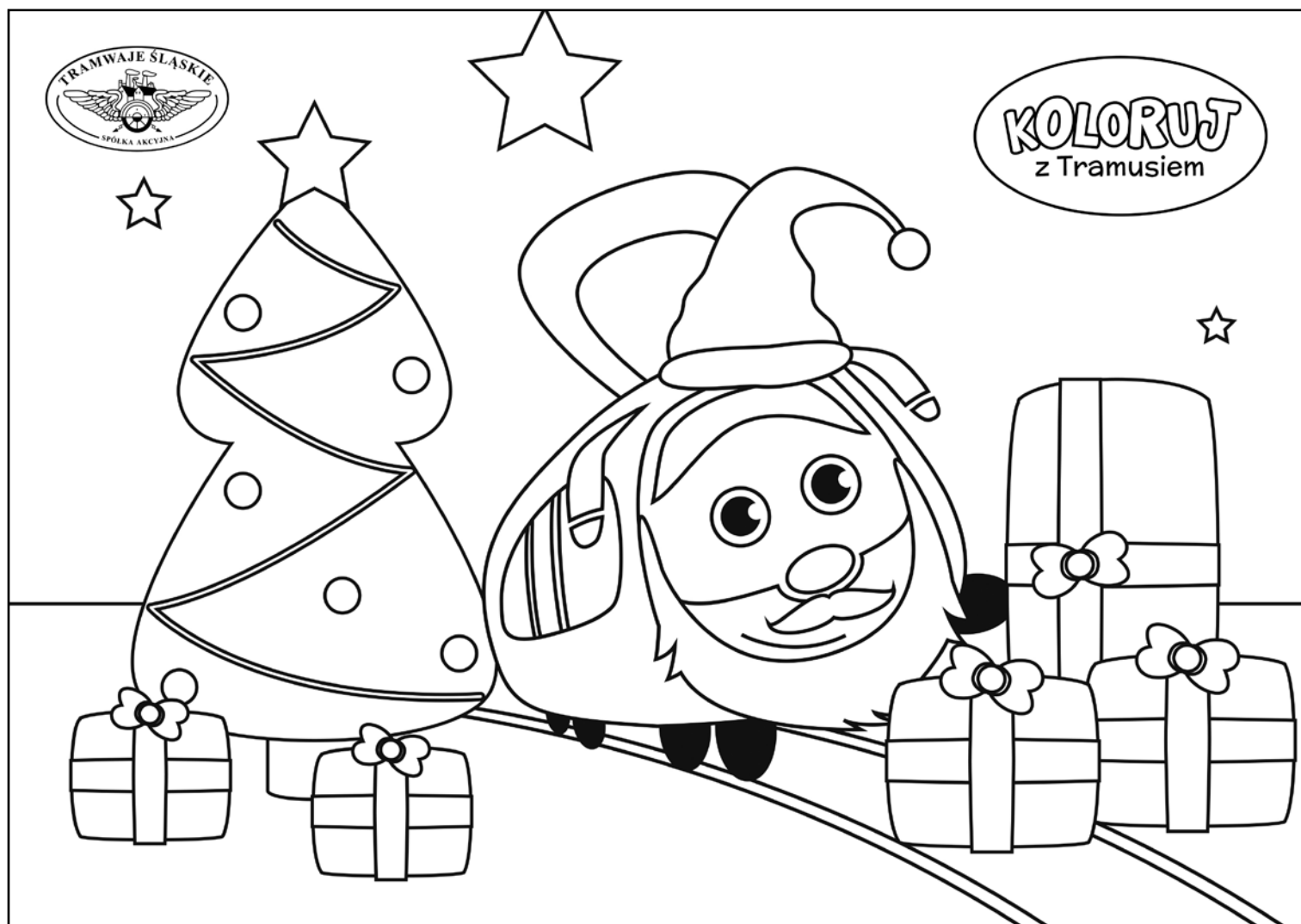
Kiedy, zamyśleni sprawami dnia codziennego, spieszymy do pracy lub w inne umówione miejsce często nie dostrzegamy komunikatu wyświetlanego na tablicach w tramwaju. Oczekując na przystanku wypatrujemy wagonu z numerem linii, którą podróżujemy niejednokrotnie od lat, znamy jej przebieg, przecież nadjechała np. „moja”: 11, 20, 9 wiem dokąd pojedzie. Czy na pewno? Dzisiejsze systemy informacji pasażerskiej to coraz rzadziej blaszana tablica, na której tkwi umieszczony od niepamiętnych czasów opis trasy. Często tablice ledowe wyświetlają również taki komunikat jak ZMIANA TRASY. Brzmi złowieszczo. Nie. Wręcz odwrotnie, pozwoli na sprawną orientację dotyczącą odmiennego kursowania czy też konieczności skorzystania z komunikacji zastępczej, której przystanek może nie pokrywać się idealnie z tramwajowym. Daje nam czas na przeanalizowanie dalszego przebiegu kursu oraz zapoznanie się z informacjami umieszczonymi w wagonie. Zatem, zachęcam do spojrzenia na opis linii znajdujący się na tablicy kierunkowej zawsze, gdy wsiadamy do tramwaju. Zmierzając do końca naszej podróży, pragnę przeprosić za utrudnienia. Te obecne, jak również przyszłe. Dokuczliwe, choć przez nas niezawinione. Cieszymy się też łaskawą, jak na tę datę w kalendarzu, aurą pozwalającą na realizowanie prac. Umożliwi to możliwie szybkie usunięcie utrudnień a następnie skorzystanie z powstających udogodnień. Życzę wszystkim Państwu zdrowych, pogodnych i spokojnych świąt Bożego Narodzenia. Do zobaczenia na trasie.

Motorniczy

Dąbrowa Górnicza, ul. Kasprzaka

Świąteczna zabawa dla najmłodszych

Zmotoryzowani Mikołaje

Zamiast reniferów - konie mechaniczne. W sobotę 19 grudnia - quadami, motocyklami i na specjalnych saniach – do Zespołu Szpitali Miejskich w Chorzowie przyjechali Mikołaje. Wszystko po to, aby dodać otuchy małym pacjentom, którzy spędzą święta w szpitalu.

Niespodziankę przygotowali Motocyklowi Dawcy Szczęścia z Mysłowic, którzy znani są m.in. z takich akcji jak: dostarczanie paczek do rodzinnych domów dziecka i placówek

wychowawczych, udział w oddawaniu krwi czy zbiórki pieniędzy na rzecz chorych dzieci. Tym razem motocyklistom towarzyszyli piłkarze Ruchu Chorzów, którzy podarowali szpitalowi piłkę ze swoimi autografami. Trafi ona na licytację, a dochód ze sprzedaży zostanie przeznaczony na pomoc w opiece nad chorymi dziećmi. Dzieci, z powodów bezpieczeństwa, podziwiała całe wydarzenie z okien swoich oddziałów. Paczki ze słodyczami zostały im przekazane za pośrednictwem pracowników szpitala, ale i tak była to dla nich radosna chwila. - Uśmiech dzieci, które nas potrzebują, jest bezcenny – podkreśla Jerzy Stępień z grupy Motocyklowi Dawcy Szczęścia.

Red

Zdjęcia: Facebook UM Chorzów

Tramwajem przez świat

W poprzednim wydaniu miesięcznika zamieściliśmy zdjęcie tramwaju w amerykańskim mieście Little Rock.

Zachęcamy do dalszego udziału w naszej zabawie i do rozwiązania kolejnej fotograficznej zagadki. Wśród tych, którzy wykażą się spostrzegawczością i wiedzą, rozlosowane zostaną nagrody ufundowane przez Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do 15 stycznia na adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów lub na adres: biuro@agencjamedial.pl

Little Rock, USA

Gdzie wykonano to zdjęcie?
Należy podać kraj i miasto

Zdjęcie: ze zbiorów Aleksandry Starosty

Krzyżówka panoramiczna

Język władzy w państwach komunistycznych	▼	Zabawka w wózku	Koń do ciężkich prac	Marka lustrzanek	Miododajne wierzby	▼	Żona Kronosa		▼	Czerwień w kartach
							Silny ból głowy			
Karciany listek	▼						Uznanie, szacunek	▶		
▶										Likier kminkowy
Okrzyki na czyjaś cześć							Np. szachy		▶	
							Żyzna gleba	Czar		
Niejedna w atlasie	▶					Ściana	▶			Dawna włoska waluta
... Tse-tung	Miara gruntów					Ukrop				
▶			Farba wodna	▶						
Głos z chlewa	▶				Piękny młodzieńiec	▶				
Lód na rzece										
▶			Pracownik działu kontroli jakości	▶						

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 stycznia na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.

Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).

Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.